

ANDRÉ VAN DER VOSSEN, Houtsneden van Edam, Volendam, Monnikendam en Marken. Uitgave De Klijne Librije te Edam.

Bij de firma Joh. Enschedé te Haarlem verscheen in 1926, zoo ik mij niet vergis, een door André van der Vossen in hout gesneden letter, waarvan galvano's en matrijzen gemaakt werden, om losse letters te kunnen gieten. Het was de bedoeling om deze te kunnen gebruiken bij de, meer en meer veld winnende, moderne boekhoutsneden, waarbij de g e t e e k e n d e letter meestal slecht harmonieerde. Opmerkelijk is wel, dat, waar Dijsselhof, een dertig jaar geleden, op deze zelfde wijze reeds proeven nam, een alfabet sneed, een stukje van „de vos Reinaerde” in gesneden letter zette, er toen nòch uitgever, nòch lettergieterij was die de zaak aandurfde, men het zelfs een anachronisme vond om letters te s n i j d e n.

De tijden zijn echter veranderd en de ouderwetsche firma Enschedé is met haar tijd mee gegaan en heeft aan haar bestaande letterseries de houtsnede-letter toegevoegd.

Of deze letter, die naast het houtsnedekarakter een persoonlijk cachet van den ontwerper draagt, nu wel bij andermans houtsneden ook past, is een kwestie die op het oogenblik buiten dit bestek valt. Wij meenden alleen op deze letter de aandacht te moeten vestigen omdat het snijden van letters op bepaalde maat, van gelijke zwaarte, een opgave is, waartoe een goede technische vaardigheid vereischt wordt.

Om een groote houtsnede te maken is naar verhouding minder moeilijk dan om zuiver een stel letters te snijden; zoodat wij van iemand die d i t vermag te doen met gerustheid verwachten kunnen, dat hij zijn vak meester is, en dit is voor een techniek als houtsnijden, waarin nog al geliefhebberd wordt tegenwoordig, m.i. van zeer veel belang.

De technische kant is echter niet het eenige en misschien ook niet het voornaamste, want het belangrijkste zal altijd blijven wat de kunstenaar ons te zeggen heeft, en de wijze waarop hij dit doet. En dan zullen wij zien dat daarin ieders persoonlijkheid naar voren komt. Wij kunnen juist in dit geval een zeer goede vergelijking maken tusschen het werk van den eveneens goed geschoolden houtsnijder Veldheer en André van der Vossen, daar een twintig jaar geleden Veldheer reeds zijn houtsneden van de kleine steden aan de Zuiderzee maakte en nu Van der Vossen's album voor ons ligt.

Natuurlijk heeft dit tijdsverloop de inzichten omtrent het karakter der houtsnede gewijzigd, maar wij zien ook in beide uitgaven wel zeer duidelijk ieders persoonlijkheid.

De gedetailleerdheid bij Veldheer, die nog herinnerde aan de oorspronkelijke teekening welke gevolgd was, heeft hier plaats gemaakt voor een sterke tegenstelling van zwart en wit, vooral in de sneeuwgezichten, van Volendam en Marken, waarbij de houtsnede-techniek geheel de teekening en de vormgeving beheerscht.